

Zelfstandig beheren en gebruiken van medicijnen door ouderen in relatie tot cognitie en zelfmanagementvaardigheden

Samenvatting

Achtergrond: in de thuissituatie zijn ouderen zelf verantwoordelijk voor het beheren en gebruiken van medicijnen. Bij zelfstandig wonende ouderen kunnen medicatiegerelateerde problemen ontstaan door verminderde cognitie en zelfmanagementvaardigheden.

Doel: in kaart brengen van de wijze waarop zelfstandig wonende ouderen medicatie beheren in relatie tot de cognitie en zelfmanagementvaardigheden.

Methode: ouderen zijn in de thuissituatie bezocht waarbij de cognitie werd beoordeeld door middel van de kloktekentest, zelfmanagementvaardigheden zijn in kaart gebracht met behulp van de Self-Management Ability Scale (SMAS30) en daarnaast is het beheren en gebruiken van medicatie in kaart gebracht met de Beoordeling Eigen beheer van Medicatie (BEM).

Resultaten: de gemiddelde leeftijd van de respondenten ($n = 95$) was 84 (SD 5.7), met een gemiddeld gebruik van 9.34 (SD 2.88) verschillende soorten medicijnen. Gemiddelde scoorden cliënten 4.69 (min-max 0-13) keren 'nee' op de BEM. De SMAS30 had een gemiddelde totaalscore van 51.09 (SD 13.70). Een hoge cognitie is gescoord door 63 (66.3%) cliënten. Daarnaast werd zowel een middelmatige- als een lage cognitie door 12 (12.6%) cliënten gescoord. Er is een zwak negatief verband ($r_s = -0.357$; $p 0.000$) tussen een lagere score op de kloktekentest en een hoger aantal keren 'nee' op de BEM. Er is een zwak negatief verband ($r_s = -0.473$; $p 0.000$) tussen een lagere score op de SMAS30 en een hoger aantal keren 'nee' op de BEM.

Conclusie: de meeste participanten hebben de juiste kennis en vaardigheden voor het beheren en gebruiken van medicijnen. De participanten hebben gemiddeld matig tot goede zelfmanagementvaardigheden en geen tot weinig cognitieve beperkingen. Een slechtere cognitie en een afname van de zelfmanagementvaardigheden staat in relatie tot het minder goed zelfstandig kunnen beheren en gebruiken van medicijnen. Binnen de thuiszorg is een aangepast en gevalideerd meetinstrument nodig waarbij rekening wordt gehouden met de cognitie en zelfmanagementvaardigheden om voor passende medicatie ondersteuning te zorgen.